

Afgift på tilsat sukker i fødevarer

- En ny afgift på mættet fedt?

Baggrund

Regeringen og Enhedslisten har i aftalen om Finansloven for 2012 besluttet at udvide afgiften på chokolade- og sukkervarer m.m., så der i større omfang kommer afgift på tilsat sukker i fødevarer.

Skatteministeriet har i øjeblikket mest fokus på en kilobaseret afgift – dvs. *afgiftsopkrævning pr. kg. produkt*, som kendes fra den nuværende chokolade- og sukkervareafgiftslov. En afgiftsopkrævning pr. kg. produkt betyder, at man ikke opkræver afgift af det faktuelle indhold af tilsat sukker, men opkræves på basis af produktets samlede vægt.

Afgiften på tilsat sukker i fødevarer bør opkræves på basis af det faktuelle indhold af tilsat sukker i produkterne, herunder på almindeligt sukker i detailsalg. Afgiften vil således virke sundhedsregulerende, samt skabe incitament til at reducere sukkerindholdet i produkterne.

Sundhedsregulerende afgifter – erfaringer fra fedtafgiften

Der er mange hensyn at tage ved udformningen af en forbrugsregulerende afgift. På den ene side bør en afgift omfatte *en præcis afgiftsopkrævning* for at opnå den største sundhedsregulerende effekt. På den anden side skal afgiften være så enkel som mulig, og helst *opkræves langt tilbage i handelsleddet*, så færrest mulige virksomheder belastes af administrative byrder.

Afgiftsopkrævning på basis af det faktuelle indhold – som tilmed opkræves langt tilbage i handelsleddet - kendes i dag fra afgiften på mættet fedt (fedtafgiftsloven). Denne afgift har dog været kritiseret for at være administrativ tung og meget upræcist i forhold til afgiftsopkrævningen på enkelte produkter.

Man glemmer dog, at afgiften på mejeriprodukter *opgøres præcist på det faktuelle indhold af mættet fedt*, og at afgiftsopkrævning af administrative hensyn er placeret meget tidligt i kæden, så få virksomheder skal registreres.

Måling af fedtindholdet i mejeriprodukter kan nemt opgøres præcist, da disse produkter er standardiserede produkter. Det er muligt at anvende virksomhedernes egne recepter, næringsdeklarationer på fødevarerne og offentligt tilgængelige fødevareoplysninger ved opgørelse af indholdet af mættet fedt i fødevaren.

Det samme afgiftsprincip kan overføres til afgiften på tilsat sukker, hvor indholdet af tilsat sukker kan opgøres præcist på de omfattede produktkategorier.

Problemstillinger med fedtafgiften

Fedtafgiften har særligt været stærkt kritiseret, fordi en stor del af kødet fortsat pålægges samme afgift pr. dyreart uanset om der er tale om fedt flæsk eller mager mørbrad, og fordi spild afgiftsbelægges ved produktion af sammensatte varer.

I det følgende vil der blive argumenteret for, at de samme problemstillinger ikke vil gøre sig gældende i en afgift på tilsat sukker.

Afgiftsopkrævning på kød

Af administrative hensyn har Skatteministeriet valgt at fritage detailvirksomheder (små slagtere mv.) fra afgiftsopkrævningen og lagt afgiftsopkrævningen af kød længst tilbage i produktionskæden. I og med at slagterier slagter hele dyr er man tvunget til at basere afgiftsopkrævningen på gennemsnitssatser pr. dyreart, når der sælges hele dyr til små detailslagtere.

Problemstillingen er, at indholdet af mættet fedt i dyrearter svinger meget på udskæringsniveau, hvorved gennemsnitssatser pr. dyreart er en meget upræcis afgiftsopkrævning.

Det er kun færdigpakket kød, der sælges fra slagteriet til detaileddet uden videreforarbejdning, som kan opkræves præcist på udskæringsniveau. Øvrige kødudskæringer og kød, der anvendes til fremstilling af pålæg, pølser o. lign. afgiftsbelægges på basis af gennemsnitssatser pr. dyreart.

En afgiftsopkrævning på sukker og produkter med tilsat sukker vil derimod kunne beregnes præcist af alle producenter/importører ved fakturering til kunder i Danmark. Der er dermed *ikke* som i fedtafgiftsloven behov for gennemsnitssatser pr. dyreart.

Afgift på spild i produktionen

I fedtafgiftsloven opereres der både med afgiftsopkrævning af basisvarer og sammensatte varer.

Producenter af basisvarer kan opnå en oplagshaverregistrering, så afgiften kan opkræves præcist på slutproduktet. Et særligt problem ved fedtafgiften er derimod, at man ved produktion af sammensatte produkter skal betale afgift af basisvarer, som er *medgået* til produktionen. I sammensatte produkter med kød (pålæg, pølser mv.) skal mængden af kød - der er *medgået til produktionen* - tilmed opgøres på basis af gennemsnitssatser pr. dyreart.

Det betyder, at der er afgift på spild ved produktion af sammensatte varer – selvom dette *ikke* konsumeres af forbrugeren.

En afgift på tilsat sukker kan derimod opkræves på basis af et ingrediensprodukt. Spild i produktionen vil dermed ikke blive afgiftsbelagt, fordi alle registrerede virksomheder ved udfakturering opkræver afgiften præcist på sukker og alle produkter med indhold af tilsat sukker.

Mindre ikke-registrerede virksomheder med detailsalg vil købe produkter med afgift. Disse virksomheder baserer dermed deres produktion på varer, som der allerede er betalt afgift af og får dermed et spild i produktionen. Dette afgiftsprincip kendes dog i forvejen fra øvrige råstofsafgifter, hvor ikke-registrerede virksomheder med detailsalg – som af administrative hensyn ikke opkræver afgiften – må acceptere et spild i produktionen, da produktionen baseres på afgiftsbelagte varer.